

модернізації технологічної інфраструктури. Ефективне використання простору, яке забезпечують електронні каталоги, може також допомогти в управлінні складними процесами перенесення та інтеграції даних, мінімізуючи вимоги до фізичного зберігання бібліографічних записів. До того ж надання пріоритету комплексним програмам навчання і підтримки для бібліотечного персоналу і користувачів може максимізувати переваги спрощених функцій пошуку і навігації, забезпечуючи кваліфіковане використання інтерфейсу електронного каталогу, незважаючи на потенційні технологічні перешкоди.

Отже, впровадження електронного каталогу в Національній бібліотеці України для дітей відображає сучасні потреби користувачів у цифрову епоху. Хоча це відкриває широкі можливості для покращення бібліотечних послуг, виникають також і певні виклики. Проте стратегічне використання переваг електронного каталогу допомагає подолати ці виклики, сприяючи плавному переходу до цифрового середовища і забезпечуючи високу якість обслуговування для користувачів.

Список використаних джерел

1. Головка Л. Взаємодія пошукових можливостей електронного і традиційного (картково-го) каталогів. *Вісник Одеського національного університету. Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство*. Одеса, 2017. Вип. 2, т. 22. С. 260–274.

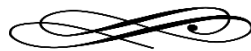
2. ДСТУ 7448:2013. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять. Чинний від 2013-11-29. Вид. офіц. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 42 с. (Інформація та документація).

3. Пошук в електронному каталозі: Національна бібліотека України для дітей (вебсайт). URL: <https://chl.kiev.ua/Default.aspx?id=4527> (дата звернення: 26.03.2024).

4. Янюк С. Можливості та переваги використання електронного каталогу відносно традиційного. *Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі: матеріали 2-ої міжнар. наук. конф.* (м. Київ, 16–18 трав. 2019 р.). Київ, 2019. С. 79–80.

Анотація. У матеріалі розглянуто можливості та виклики електронного каталогу Національної бібліотеки України для дітей, що є важливим інструментом для пошуку інформації про доступні ресурси у бібліотеці.

Ключові слова: електронний каталог, бібліотека, бібліотечні послуги, управління інформацією, цифрове середовище.

УДК: 002.68:06.027.5

Поліщук Діана Михайлівна

(наук. керівник – д-р екон. наук, професор Анісімова О. М.)

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

OPEN JOURNAL SYSTEM – МАЙБУТНЄ НАУКОВОЇ СПІЛЬНОТИ

У сучасному світі, коли наука розвивається стрімкими темпами, відкритість і доступність наукової інформації стають необхідними умовами для прогресу. Забезпечення вільного доступу до результатів досліджень та знань є ключовим фактором, що стимулює інновації, співпрацю та поширення знань у глобальному масштабі. Завдяки розвитку інформаційних технологій та зростанню інтернет-

платформ дослідники та науковці мають унікальну можливість спілкуватися, ділитися знаннями та результатами своїх досліджень без обмежень. У контексті такої необхідності Open Journal Systems (OJS) виявляється важливим інструментом для сучасного світу науки.

Ця платформа дає змогу створення та управління власними відкритими науковими журналами, що сприяє розвитку наукової спільноти та збільшенню доступності наукової інформації. OJS було розроблено для сприяння розвитку рецензованих публікацій з відкритим доступом, надання технічної інфраструктури не лише для презентації в інтернеті журнальних статей, але і для усього процесу редакційного керування, зокрема подання статті, кількаразового рецензування, а також індексації. OJS спирається на осіб, що виконують різні функції, як-от редактор, рецензент, автор, читач тощо [1].

Використання OJS сприяє підвищенню видимості наукових публікацій, підвищенню їх цитованості та розповсюдження. Завдяки цій платформі наукові матеріали стають доступними для широкого кола аудиторії, що сприяє зростанню наукової продуктивності та розвитку наукових досліджень у різних галузях знань. Отже, Open Journal Systems відіграє ключову роль у сучасному світі науки, забезпечуючи відкритий доступ до наукової інформації та сприяючи розвитку наукової спільноти.

OJS простий у встановленні та налаштуванні. Однак для запуску вебсервісу потрібен системний адміністратор, який знає, як розгортати вебдодатки [2].

За допомогою Open Journal Systems, видавничого програмного забезпечення з відкритим вихідним кодом, якому довіряють більше мільйона вчених майже в усіх країнах світу, було опубліковано понад 8 мільйонів статей. У 2021 році 34 072 журнали опублікувало 5 або більше статей за допомогою OJS [3].

З огляду на те, що OJS має різні функції для різних осіб – авторів, видавців та читачів, – то переваги й недоліки для кожного свої. Для наукових журналів OJS пропонує низку переваг, які роблять її цінним інструментом. Насамперед це зниження витрат, адже ця платформа безплатна, що робить її доступною для журналів з обмеженими ресурсами. Це економить значні кошти на ліцензійних зборах та програмному забезпеченні, які зазвичай використовуються комерційними видавцями. OJS автоматизує багато завдань, пов'язаних із публікацією, як-от подача рукописів, рецензування, коректування та публікація. До того ж платформа пропонує інструменти для управління процесом рецензування, форматування статей, забезпечення доступу до метаданих та багато іншого. Ще одним важливим фактором є те, що OJS робить журнали доступними ширшій аудиторії, оскільки вони можуть публікуватися в інтернеті безплатно, а це сприяє поширенню наукових знань та робить їх доступнішими для дослідників, студентів і широкої громадськості.

Щодо авторів, то і для них є певні переваги. Передусім OJS має простий та зручний інтерфейс, який дає змогу авторам легко подавати рукописи, відстежувати їх статус та спілкуватися з редакторами. Це робить процес публікації більш зрозумілим та зменшує ризик помилок. Варто також додати аспект прозорості, оскільки автори можуть бачити відгуки рецензентів та спілкуватися з ними. Зво-

ротний зв'язок у науковій діяльності є важливим складником і дає змогу покращити свої роботи та отримати цінні відгуки від експертів у своїй галузі.

Читачі, які користуються журналами на основі OJS, отримують низку переваг. Завдяки тому, що OJS дає змогу читачам швидко та легко знаходити й отримувати доступ до наукових публікацій, це економить час, гроші та робить дослідницький процес більш ефективним.

Отже, міжнародні тенденції щодо відкритого доступу, які виникли на початку XXI століття і містяться в Будапештській Декларації відкритого доступу (2002 рік), у Берлінській декларації про відкритий доступ до наукових та гуманітарних знань (2003 рік) визначили два шляхи реалізації відкритого доступу: депонування (самоархівування) та публікація в журналах, що знаходяться у відкритому доступі. Open Journal Systems є інструментом, завдяки якому наукові знання стають доступнішими, пришвидшується обмін ними та зміцнюються зв'язки між науковцями.

Список використаних джерел

1. Open Journal Systems. *Wikipedia*. URL: https://www.wikiwand.com/uk/Open_Journal_Systems (дата звернення: 09.04.2024).
2. About Open Journal Systems (OJS). *PKP DOCS*. URL: <https://docs.pkp.sfu.ca/learning-ojs/en/about-ojs> (дата звернення: 09.04.2024).
3. GLOBAL USAGE OF OJS. *Public Knowledge Project*. URL: <https://pkp.sfu.ca/software/ojs/usage-data/> (дата звернення: 09.04.2024).
4. Відкритий доступ. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського*. 23.10.2024. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/1423> (дата звернення: 09.04.2024).
5. Трансформаційні процеси у суспільній та соціокультурній сферах України: монографія / О. М. Анісімова та ін.; Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2021. 185 с.

Анотація. Робота присвячена питанню важливості відкритого доступу до наукової інформації в сучасному світі, визначено переваги та ролі Open Journal Systems (OJS) як ключового інструменту для наукової спільноти.

Ключові слова: наукові видання, Open Journal System, доступність знань, переваги, суспільство.

УДК 021.1:[070+004.032.6]:004.056(043.2)

Слободянюк Ангеліна Олександрівна
(*наук. керівник – канд. пед. наук, доцент Яворська Т. М.*)
Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

РОЛЬ БІБЛІОТЕК У ФОРМУВАННІ МЕДІАГРАМОТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ

У сучасному світі, коли інформація відіграє ключову роль, потреба в медіаграмотності населення стрімко зростає. Життя в інформаційному світі неможливе без уміння орієнтуватися в інформаційних потоках, медіа, наявності навичок комунікації. Ще з середини ХХ століття інформація та медіа як спосіб її відобра-